

Česko v digitální Evropě: Co přineslo CZ PRES?

S končícím českým předsednictvím v Radě EU Vám v letošním posledním vydání newsletteru přinášíme souhrn úspěchů, kterých se za uplynulého půl roku podařilo v digitální agendě dosáhnout. Krásné svátky a hodně štěstí do nového roku

Vám přeje Oddělení evropské digitální agentury

EU2022.CZ

Digitální identita v mobilu

Ministři na Radě pro telekomunikace 6. prosince jednohlasně posvětili dohodu členských států nad revizí nařízení k elektronické identitě (eIDAS₂). Revize přináší zásadní prohloubení digitalizace veřejných služeb a komunikace s firmami v Unii.

Návrh zavádí nový koncept „digitální peněženky“.

V praxi to znamená, že občané se budou moci prokazovat elektronicky napříč EU, a to při jednání s úřady i při využívání komerčních služeb. Údaje potřebné k prokázání identity budou nahrané v mobilní aplikaci.

Aplikace bude moci obsahovat také další dokumenty, jako jsou řidičský průkaz, či různá osvědčení o dosaženém vzdělání či kvalifikacích.

Po dosažení dohody s europoslanci tak budeme moci digitální peněženku využít například při zápisu na vysokou školu nebo při prokazování věku.

Státy se shodly na pravidlech pro umělou inteligenci

Českým diplomatům se podařilo dojednat kompromisní text AI Aktu, který získal jednomyslnou podporu všech členských států EU. Tuto společnou pozici schválili ministři na jednání Rady pro telekomunikace 6. prosince, jednání vedl vicepremiér pro digitalizaci Ivan Bartoš. Finální znění návrhu bude nyní projednávat Rada EU s Evropským parlamentem.

Co přináší AI Akt ve stávající podobě? Návrh představuje první evropská pravidla pro oblast umělé inteligence, která staví na ochraně uživatelů před potenciálními riziky při užívání AI technologií. Výrobci musí respektovat lidská práva a evropské hodnoty, jako jsou transparentnost, důvěryhodnost, ochrana zdraví a právo na soukromí. Pokud například komunikujete na webu s chatbotem, budete muset být o této skutečnosti informováni. Na základě tohoto nařízení budou v Evropě také zcela zakázány systémy social skóringu, které vyhodnocují chování občanů na veřejnosti, či podprahové techniky a další diskriminační technologie. Návrhem chce EU zároveň podpořit vývoj systémů umělé inteligence, které běžně užíváme, jako jsou např. chytré spotřebiče do domácnosti, jazykové překladače a další. Výrobci budou moci konzultovat vývoj technologií přímo s dozorovými orgány v rámci tzv. regulačních sandboxů.

Nové cíle digitální transformace do roku 2030

Česká republika úspěšně zakončila trojstranná jednání Rady EU, Evropské komise a Evropského parlamentu k politickému programu Digitální dekáda 2030. Program stanovuje cíle, jež má v digitální transformaci EU splnit do roku 2030. Cíle se týkají oblastí digitálního vzdělávání, konektivity, digitalizace podniků a digitálních veřejných služeb. Vizí EU je například to, aby do roku 2030 mělo 80 % evropské populace základní digitální dovednosti, a aby 75 % evropských podniků využívalo technologie cloudu, velká data či umělou inteligenci. Klíčové veřejné služby mají být do konce roku 2030 stoprocentně dostupné online.

Kyberbezpečnost jako základní stavební kámen

Bezpečnost byla vzhledem k současné geopolitické situaci jednou z hlavních politických priorit českého předsednictví. Na tuto oblast byl kladen velký důraz i v kontextu ochrany kybernetického prostoru, zejm. s ohledem na kritickou infrastrukturu států. Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost proto s členskými státy tato témata aktivně projednával. Hlavním úspěchem na tomto poli bylo přijetí Závěrů Rady EU k bezpečnosti dodavatelského řetězce informačních a komunikačních technologií (ICT), k jejichž schválení došlo v polovině října. Závěry vyzdvihují důležitost společného postupu při řešení této problematiky na unijní úrovni a nastiňují konkrétní kroky a iniciativy potřebné k posílení bezpečnosti dodavatelského řetězce ICT v Unii. Jedná se například o vytvoření ICT Toolboxu, inspirovaného 5G Toolboxem, vypracování metodických vodítek k tomu, jak zahrnout kyberbezpečnostní aspekty do procesu zadávání veřejných zakázek, nebo zhodnocení možnosti financování náhrady nedůvěryhodných technologií s vysokou mírou rizika.

Práva v digitální dekádě

Čeští diplomaté dospěli spolu s Evropským parlamentem a Evropskou komisí k finální dohodě nad meziinstitucionální deklarací s názvem Evropské prohlášení o digitálních právech a zásadách pro digitální dekádu. Deklarace obsahuje soupis práv a principů, které by měly platit pro každého, kdo se pohybuje v digitálním prostředí. Najdete zde například důraz na práva uživatele, podporu solidarity a začleňování, zajištění svobody volby v online prostředí, bezpečný internet pro děti, bezproblémový přístup veřejným službám online a důraz na cenově dostupné a vysokorychlostní připojení k internetu.

IT vybavení pro Ukrajinu

Během českého předsednictví zesílila snaha o koordinovanou pomoc Ukrajině v dodávkách potřebného IT vybavení a další techniky. Prostřednictvím unijního mechanismu civilní ochrany je možné, aby soukromé společnosti, které chtějí poskytnout dar, ho mohly zasílat bezplatně. Do pomoci Ukrajině se v posledních měsících zapojila také řada českých firem, které s cílem pomoci s obnovením zasažených data center darovaly Ukrajině například notebooky, routery, externí disky nebo optické kabely. Evropská komise podnikla také kroky v oblasti roamingu, které umožnily uprchlíkům, kteří utíkají před válkou, zůstat ve spojení s rodinou na Ukrajině i v celé EU díky cenově dostupnému nebo bezplatnému volání a používání internetu. Na jednání Rady pro telekomunikace 6. prosince se k debatě o spolupráci s EU vzdáleně připojila ukrajinská náměstkyně Valeriya Ionan. Naléhavou potřebu pomoci podtrhovala skutečnost, že v průběhu jejího vystoupení došlo v důsledku útoku k výpadku elektrického proudu.

Spolupráce s USA, Jižní Koreou a Singapurem

Česká republika dlouhodobě zdůrazňuje potřebu spolupracovat s demokratickými zeměmi mimo EU. Vzhledem k propojenosti digitálních ekonomik je spolupráce s dalšími státy klíčová, proto bylo toto téma reflektováno také během českého předsednictví. V jeho průběhu došlo k uzavření digitálního partnerství s Korejskou republikou a ve Washingtonu se uskutečnilo v prosinci třetí zasedání Rady pro obchod a technologie mezi EU a USA. Do konce roku plánuje Evropská komise uzavřít ještě digitální partnerství se Singapurem. Právě tyto iniciativy mají velký potenciál zefektivnit koordinaci s mimoevropskými partnery v otázkách jako je umělá inteligence nebo mikročipy a přispět k rozvoji globálních standardů.